

V.Katajev: Hétszínvirág

Volt egyszer egy kislány, úgy hívták, hogy Annuska. Édesanyja elküldte peracet venni. Vásárolt is hét peracet: két köménymagosat apának, két mákosat anyának, két cukrosat saját magának és egy kis rózsaszínűt Öcsinek, Pavliknak. Fogta a füzérbe fűzött pereceket, s hazafelé indult. Megy, mendegél, elbáméskodik, megszámlolja a varjakat, elolvassa a cégtáblákat. Azalatt odasomfordál egy ismeretlen kutya, s fölfalja a pereceket, egyiket a másik után: apa köménymagosait, anya mákosait, Annuska cukrosait. Érzi ám Annuska, hogy könnyebbedik a perecfüzér. Odanéz, hát üres a fonál, a kutya épp az utolsókat ropogtatja - Öcsi rózsaszínű peracét. Még a száját is megnyalta utána.

- Jaj, te rossz kutya - kiabált Annuska, s a kutya után eredt.

Szaladt, szaladt, de csak nem érte utol, s végül el is tévedt. Nézi, nézi, micsoda idegen helyre vetődött. A nagy házak eltűntek, s csupa kis viskó van körülötte. Megijedt Annuska, s keservesen sírva fakadt. Hát csak ott terem egy anyóka.

- Kislány, kislány, miért sírsz?

Annuska elmesélte hogy járt.

Megsajnálta az anyóka Annuskát, bevezette a kertjébe, s így szólt hozzá: - Ne sírj, ne ríj, majd én segítek a bajodon. Percem, igaz, nincsen, és pénzem sincs. De nő az én kertemben egy virág, a neve: Hétszínvirág, az mindent megtehet. Látom, te jó kislány vagy, ha szeretsz is elbáméskodni az utcán. Odaadom neked a Hétszínvirágot, az majd segít rajtad.

S ezzel letépett a tövéről egy nagyon szép virágot, s odaadta Annuskának. Olyanféle volt az, mint a margaréta, csak épp hogy minden szirma más-más színű: sárga, vörös, kék, zöld, narancssárga, ibolyaszín meg égszínkék.

- Ez a virág nem közönséges virág ám. Teljesítheti minden kívánságodat. Csak tépd le valamelyik szirmát, dobd el, s mondd el ezt a verset:

*Szívem szirma, szeretlek,
szállj nyugatról keletnek,
északról meg délfele,
szállj el, szállj el százfele!
Földet, ha érsz kis szírom,
legyen úgy, mint akarom,
tedd meg nekem, szépen kérlek -*

aztán megmondod, hogy mit kívánsz, s nyomban teljesül.

Annuska szépen megköszönte az anyókanak a virágot, s kiment a kapun. Az utcán jutott az eszébe, hogy nem tudja az utat hazafelé. Már vissza is fordult volna a kiskertbe, meg akarta kérni az anyókát, hogy vezesse a legközelebbi rendőrhöz, hát uramfia! - se kiskert, se öregasszony, mintha a föld nyelte volna el őket. Mit csináljon? Szokás szerint már éppen elsírná magát, össze is húzódik az orra, mint egy kis harmonika, mikor eszébe jut a titokzatos virág. Gyorsan letépett egy szirmot, a sárgát, eldobta, s így szólt: - Lássuk csak, mit tud ez a Hétszínvirág.

*Szívem szirma, szeretlek,
szállj nyugatról keletnek,
északról meg délfele,
szállj el, szállj el százfele!
Földet, ha érsz kis szírom,
legyen úgy, mint akarom,
tedd meg nekem, szépen kérlek -*

hogy otthon legyek azon nyomban a perecekkel együtt.

Ahogy kimondta, már otthon is volt, kezében a perecekkel. Odaadta a pereceket a mamájának, s így gondolkozott magában: "Bizony, ez csakugyan nagyszerű virág; ezt a legislegszebb virágvázába kellene tenni." Annuska még nagyon kicsi lány volt, ezért fogott egy széket, ráállt és felnyúlt a mamája legislegkedvesebb virágvázájáért, amely a legislegmagasabb polcon állt. Hát nem éppen akkor repült el egy sereg varjú az ablak előtt? Annuska pontosan meg akarta állapítani, hány a varjú: hét vagy nyolc? Kinyitotta a száját és elkezdte őket számolni, ujjait egyenként begömböltve. A váza pedig leesett, ezer darabra tört.

- Már megint eltörtél valamit, te haszontalan? - kiáltott be anya a konyhából - Csak nem az én legislegkedvesebb vázámat?
- Nem, anyukám, dehogy, semmi sem tört el- Rosszul hallottad! - kiáltott vissza Annuska, gyorsan letépte a vörös szirmot, eldobta, és így suttogott:

*Szívem szirma, szeretlek,
szállj nyugatról keletnek,
északról meg délfele,
szállj el, szállj el százfele!
Földet, ha érsz kis szírom,
legyen úgy, mint akarom,
tedd meg nekem, szépen kérlek -*

hogy anyu legislegkedvesebb vázája megint ép legyen.

Alig, hogy ezt kimondta, a cserepek maguktól összeszaladtak s összenöttek. Anyu beszaladt a szobába, s látta, hogy legislegkedvesebb vázája a helyén áll, mintha mi sem történt volna. Annuskát mindenesetre megfenyegette az ujjával és kiküldte az udvarra sétálni. Kint a fiúk éppen "Északi sark"-ot játszottak, ócska deszkákon ültek s egy nagy karó volt mellettük a földbe dugva.

- Fiúk, fiúk, vegyetek be engem is játszani!
- Még mit nem! Nem látod, hogy ez az Északi-sark: Csak nem viszünk lányokat az Északi-sarkra!
- Ez az Északi-sark? Ez négy öreg deszka.
- Ez nem deszka, hanem jéghegy! Eredj, ne zavarj! Épp most van a legnagyobb jégnyomás.
- Szóval nem vesztek be?

- Nem! Eredj!
- Hát nem is kell! Én nélkületek is eljutok az Északi-sarkra most mindjárt. És nem is olyan rongyosra mint a tiétek, hanem olyanra, mint az igazi. Pukkadjatok meg!

Annuska a kapuhoz ment, elővette a titokzatos Hétszínvirágot, letépte a kék szirmot, elhajította, és így szólt:

*Szívem szirma, szeretlek,
szállj nyugatról keletnek,
északról meg délfele,
szállj el, szállj el százfele!
Földet, ha érsz kis szírom,
legyen úgy, mint akarom,
tedd meg nekem, szépen kérlek -*

hogy az Északi-sarkon legyen, de most rögtön. Még ki sem mondhatta, amikor szörnyű szélvihar kerekedett, a nap elsötétült, körös-körül koromfekete éjszaka lett, a föld meg úgy forgott a lába alatt, mint a pörgettyű.

Annuska úgy, ahogy volt, vékony nyári ruhácskájában, csupasz lábával, egyes-egyedül ott találta magát az Északi-sarkon, ahol száz fok hideg van. - Jaj, mamácskám, megfagyok! - kiabált Annuska, és sírva fakadt, de a könnyei nyomban jéggé fagytak, s úgy lógtak az orráról, mint a jégcsapok az esővízcsatornáról. A jéghegy mögül előcammogott hét fehér medve, s egyenest a kislánynak tartott: egyik szörnyűbb a másikinál. Az első - ni, jeges, a másik - ideges, a harmadik - talpas, a negyedik - tenyeres, az ötödik - lába kicsit csámpás, a hatodik - szeme tüzes lámpás, a hetedik - a legislegmérgeesebb.

Annuska félholtra vált rémületében, jéghidegre fagyott ujjáival épp csak hogy le tudta tépni a zöld szirmot, eldobta, s kiabált, ahogy csak a torkán kifért:

*Szívem szirma, szeretlek,
szállj nyugatról keletnek,
északról meg délfele,
szállj el, szállj el százfele!
Földet, ha érsz kis szírom,
legyen úgy, mint akarom,
tedd meg nekem, szépen kérlek -*

hogy otthon legyenek az udvarunkon, de rögtön.

Abban a szempillantásban megint az udvaron termett. Néznek rá a fiúk, és nevetnek rajta.

- Na hol az a te híres Északi-sarkod?
- Ott voltam.
- Hiszi a piszi, bizonyítsd be!
- Nézzétek, még lóg a jégcsap rólam!
- Ez neked jégcsap? Macska farka ez, nem jégcsap!

Annuska megsértődött, s megfogadta, hogy többet nem bajlódik a fiúkkal, inkább átmegegy a másik udvarra, ahol a kislányok játszanak. Odamegy, s látja, hogy azoknak mindenféle játékok van. Egyiknek kis kocsija, másoknak labdája, a többinél ugrókötéll meg kis tricikli, sőt egy kislány karján egy nagy beszélőbaba csücsült, a fején babaszalmazkalap s a lábán babahócipő. Elbúsulta magát Annuska. Az irigységtől még a szeme is sárga lett, mint a macskáé. "Na - gondolta magában -, majd én megmutatom nektek, kinek van több játéka." Elővette a Hétszínvirágot, letépte a narancsszínű szíromlevelet, eldobta, és nagy hangon mondta:

*Szívem szirma, szeretlek,
szállj nyugatról keletnek,
északról meg délfele,
szállj el, szállj el százfele!
Földet, ha érsz kis szírom,
legyen úgy, mint akarom,
tedd meg nekem, szépen kérlek -*

hogy a világ minden játéka az enyém legyen.

Azon nyomban özönlött feléje a sok játék a világ minden tájáról. Elsőnek persze a babák, csak úgy csattogott a szemük a nagy pislákolásban s szüntelenül kiabáltak, hogy "papa, mama!" - "papa, mama!". Annuska először megörült, de azután olyan sok lett a baba, hogy megtelt velük az egész udvar, a kis utca, s a térnek is jó fele. Egy lépést sem lehetett tenni, hogy baba ne kerüljön láb alá. Egyebet sem lehetett hallani körös-körül, csak a babák sírását. Elképzelhetetlen, mekkora lármát tud csapni ötmillió baba. S ezek csak a moszkvai babák! Annuska egy kicsit megijedt, de ez még csak a kezdet volt. A babák után gurultak a labdák, golyók, kerékpárok, triciklik, traktorok, autók, könnyű harckocsik és ágyúk. Az ugrókötelek úgy kúsztak a földön mint a kígyók, a lábak közé tekeredtek, s ettől az ideges babák mégjobban rikácsolta. A levegőben milliósám röpködtek a játékreplőgépek, léghajók és vitorlázók. Az égből szüntelenül hullott a töménytelen sok tulipán formájú ejtőernyő, és fönnakadt a fákon meg a sürgönypóznákon. A közlekedés elakadt. A rendőrök felmásztak a lámpaoszlopokra, s nem tudják mitévők legyenek.

- Elég, elég: - kiabált rémülten Annuska, fejéhez kapva - elég lesz!
Nagyon kérem! Nekem nem kell ilyen sok játék, csak tréfáltam. Félek...

De hiába, a játék csak úgy özönlött mindenfelől. Kifogyott a szovjet játék, következtek az amerikaiak. Már az egész város a háztetőkig megtelt játékszerekkel. Annuska felszaladt a lépcsőn - a játékok utána. Ki a balkonra - a játékok a nyomában. Föl a padlásra - a játékok is. Akkor kiszaladt a háztetőre, letépte az ibolyaszínű szíromlevelet, eldobta, s gyorsan elmondta:

*Szívem szirma, szeretlek,
szállj nyugatról keletnek,
északról meg délfele,
szállj el, szállj el százfele!
Földet, ha érsz kis szírom,*

*legyen úgy, mint akarom,
tedd meg nekem, szépen kérlek -*

hogy a játékok menjenek vissza a boltokba, de most mindjárt.

S a játékok azonmód eltűntek. Ahogy Annuska ránéz az ő Hétszínvirágjára, hát látja ám, hogy már csak egyetlenegy szírom van rajta.

"Ejnye, ejnye, hat szírmot már elfecséreltem, s mi hasznom belőle? Na nem baj. Ezután jobban meggondolom."

Megy az utcán s töri a fejét.

"De mit is kívánhatnék? Rendelek két kiló töltött csokoládét, egy fél kiló savanyúcukrot, tíz deka törökméz, tíz deka cukrosmogyorót, s hogy el ne felejtsem, egy rózsaszínű peracet Öcsinek, no és?

Ha meg is kapok mindent, megeszem az egészet, és akkor nem marad semmim. Nem, akkor már inkább triciklit kérek. Különb minek? A végén úgymint elveszik a fiúk. Sőt meg is vernek. Nem. Jobb lesz, ha jegyet kívánok a moziba vagy a cirkuszba. Az legalább mulatságos. Vagy talán új szandált kérjek? Ennél különb dolgot is kívánhatok. Csak el ne hamarkodjam, ez a fő."

Ilyenformán tűnődött Annuska, amikor egyszer csak meglátott egy szép kisfiút, aki egy kapu előtti padon ült. Nagy, kék szeme volt, vidám, de szelíd. Nagyon tetszett neki a fiú, messziről látszott rajta, hogy nem verekedős, és Annuska nagyon szeretett volna vele megismerkedni. Oda is ment hozzá bátran, olyan közel, hogy mind a két szembogarában meglátta saját arcát s a vállán lógó két kis copfját.

- Fiú, mondd, te fiú, hogy hívnak?
- Vityának, hát téged?
- Annuskának. Gyere, játsszunk fogócskát!
- Nem lehet. Sánta vagyok.
- Most látta meg csak Annuska, hogy a fiú lábán furcsa, magas talpalású cipő van.
- Milyen kár! - mondta Annuska - nagyon tetszel nekem, s nagyon szívesen szaladgáltam volna veled.
- Te is nagyon tetszel nekem, s én is nagyon szeretnék veled játszani, de sajnos, lehetetlen. Hiába minden. S ez már így marad egész életemre.
- Ej, micsoda csacsiságokat beszélsz, te fiú! - kiáltott fel Annuska, s elővette az ő Hétszínvirágát.
- Ide nézz!

S ezzel a kislány óvatosan letépte az utolsó szíromlevelet, az égszínkéket, egy pillanatra a fiú szeméhez tartotta, aztán szétnyitotta ujjait, s boldogságtól reszkető, vékony hangocskáján énekelte:

*Szívem szirma, szeretlek,
szállj nyugatról keletnek,
északról meg délfele,
szállj el, szállj el százfele!
Földet, ha érsz kis szírom,*

*legyen úgy, mint akarom,
tedd meg nekem, szépen kérlek -*

hogy Vitya lába meggyógyuljon.

A fiú ebben a pillanatban leugrott a padról, elkezdett Annuskával fogócskázni, s olyan pompásan futott, hogy a kislány sehogy sem tudta utolérni, akárhogy igyekezett is.